

pro ACTIUNEA CATOLICA ROMANA

Tribuna libera pentru unirea Bisericilor fundata in 1955 de
CONSTANTIN DRAGAN

O cale pentru refacerea unitatii Bisericii

In cadrul manifestatiilor religioase dispuse de Sfântul Sinod al Bisericii Greciei, pentru sărbătorirea a douăzeci de ani de la înălțarea la patriarhat a Patriarhului Ecumenic Athenagoras I, Academia ortodoxă din Creta a organizat o întrunire ecumenică la care au participat teologi catolici, ortodocși protestanti.

Tema generală a întrunirii a fost « O cale pentru restaurarea comuniunii între Sfintele Biserici ale lui Dumnezeu ».

A inaugurat întrunirea prea sfințitul Ireneos, Mitropolit de Kissamos și Selinos și președinte al Academiei, subliniind în cuvântarea sa că centru al rugăciunii și al acțiunii pentru unitate e însuși Christos.

« Intrucât creștini — a spus monsinior Ireneos — trebuie să-l căutăm pe Christos pentru a ne identifica cu voința sa, și mai ales trebuie să ne conformăm poruncii sale de dragoste frățească. In lumina acestei dragoste trebuie să începem dialogul și să pregătim calea unității ».

Monsinior Ireneos a închinat apoi un gând de dragoste Sanctității lor Papei Paul VI și Patriarhului Athenagoras, pentru acțiunea lor unionistă și ecumenică, la care a asociat-o pe aceea a Cardinalului Augustin Bea. A luat apoi cuvântul directorul publicației « Typos-Presa » părintele Dimitri Salachas, ilustrând semnificația teologică a comuniunii între cele două Biserici și analizând mesajul istoric adresat de Paul VI Patriarhului Athenagoras în 25 Iulie în catedrala catolică de la Istanbul. Textul original a acestui mesaj, citit Patriarhului Athenagoras de Mgr. Willebrands, secretarul Secretariatului pentru unirea creștinilor, a fost înmănat Patriarhului de Paul VI la sediul patriarhal de la Fanar. Oratorul a ilustrat punctele esențiale ale acestui mesaj « de cea mai mare importanță din punct de vedere ecumenic », sintetizându-le în următoarele cinci enunțuri:

1) Textul mesajului afirmă că în cele două Biserici — catolică și ortodoxă — există o intimă și profundă comuniune în credință și în dragoste prin care s'a realizat deja o unire adâncă și tainică. Si de fapt, cele două Biserici, cea catolică și cea ortodoxă, au primit în credință și au păstrat în autenticitatea sa moștenirea sfântă a credinței, lăsată de Christos apostolilor. Un singur botez — scrie în mesajul său Paul VI — prin care suntem toți unul în Christos. O singură și egală preoție, o singură și egală Euharistie în a-

mândouă Biserici, în virtutea succesiunii apostolice și a aceluișor izvor al credinței. Toate acestea ne unesc încă de pe acum, de oarece împărtășim aceste temelii ale credinței creștine și prin ele suntem în comuniune cu Tatăl, cu Fiul și cu Spiritul Sfânt.

2) Comuniunea noastră cu Tatăl, prin Fiul, în Spiritul Sfânt, face ca noi să devenim cu adevărat și în mod tainic frați. Această dragoste frățească se dezvoltă în acelaș fel și pe aceleași baze în fiecare Biserică locală. Si de fapt, fiecare Biserică locală trăește misterul carității dumnezeiești; prin urmare toate Bisericile locale sunt unite în Christos prin legătura dragostei și sunt pe drept cuvânt chemate « Biserici-surori ».

3) Apusul și răsăritul au trăit timp de veacuri această viață a Bisericii, în dragoste frățească, profesând aceeași credință și participând în aceleași sfinte Taine mântuitoare. Din nefericire, la un moment dat comuniunea aceasta a fost întreruptă.

4) Astăzi însă, cele două Biserici redescopere, cu harul Domnului, că sunt su adevărat Biserici-surori, în ciuda piedecilor care s'au creat în cursul istoriei și care nu îngă-

due încă deplina noastră comuniune și participarea la aceeași masă euharistică.

5) Noi, catolicii și ortodocșii, profesăm așadar aceeași credință fundamentală și avem în comun adevărate sacramente și o preoție ierarhică; trebuie deci să ne angajăm efectiv la o intensificare a rugăciunilor noastre, pentru a găsi împreună formele cele mai potrivite pentru actualizarea comuniunii, care, deși imperfectă, există încă de pe acum.

Faptul că nu putem participa împreună la banchetul euharistic — a spus după prezențarea acestei sinteze a mesajului papal părintele Salachas — e « adevărata dramă a creștinilor. Avem toți acelaș Dumnezeu, acelaș Mântuitor; avem cu toții aceleași taine mântuitoare, acelaș Euharistic, dar nu putem fi împreună pentru a împărți acelaș trup și acelaș sânge al lui Christos. Atât timp cât unitatea eclesială nu va fi realizată, nu ne putem împărtăși din acelaș Potir. Jertfa euharistică constituie expresia cea mai desăvârșită a unității creștinilor în credință și în singura comunitate creștină, care a Biserică. Euharistia nu poate fi despartită de comunitatea bisericăscă ».

Biserică românească din secolul XVII,

FUNDATIA EUROPEANA DRAGAN INAUGUREAZA CICLUL "ORE EUROPENE"

"DRUMUL COMPOSTELEI"

Vorbește Profesorul E. Montes.

Ca o conferință asupra temei « Drumul Compostelei », dată de academicianul spaniol prof. Eugenio Montes, a fost inaugurat, în 27 Februarie, anul academic al Fundației Europene Drăgan, al cărui program e dedicat ciclului « Ore europene », și în care conferențieri de prestigiu din diferite țări ale Continentului nostru vor trata probleme referitoare la viața culturală, economică și spirituală europeană.

Într-o scurtă cuvântare de deschidere doct. Costantin Drăgan a ilustrat unui public ales scopurile acestei Fundații « promotionale » care își propune « să contribuie, cu idei și inițiative proprii, la întărirea comunității culturale europene ».

Formarea unei conștiințe europene a tineretului prin unificarea învățământului secundar, și prin creierea unor « Universități multinaționale europene » e obiectivul cel mai important al acestei Fundații.

Creierea unor seminari de « marketing » și o intensă activitate ecumenică sunt alte pun-

cte de program prin care Fundația Europeană Drăgan înțelege să contribuie la « unificarea gândirii economice » a Continentului nostru și să se insereze în mișcarea ecumenică pentru refacerea unității creștine.

A luat apoi cuvântul ministrul Pietro Gerbone, promotor al acestor « Ore europene » articulate în conferințe și mese rotunde, care, după expunerea temelor de către personalități « specializate », vor fi urmate de discuții libere.

În sfârșit, profesorul Cappelletti a subliniat, într-o intervenție care ni l'a aratat adept entuziaș și convins al inițiativelor promovate de această Fundație « nouă, puternică, internațională », validarea multilateralului program de activitate, care constituie « promisiunea unei legături culturale valabile între diferitele culturi europene ».

Prof. Cappelletti a declarat apoi deschis « anul academic » al Fundației Drăgan, dând cuvântul Profesorului Montes, a cărui conferință a inaugurat, cum spuneam, primul ciclu al « Orelor europene ».

Conferința prof. Eugenio Montes

Profesorul Montes și-a început conferința identificând în istoria Europei două momente de importanță capitală: acela în care Europa « s'a făcut », sub egida Imperului Roman, care își are în Traian « punctul culminant »; și acela în care Continentul nostru s'a « regăsit creștinește » pe « drumul Compostelei ».

Tradiția pelerinajelor care au întrunit popoarele europene la faimosul sanctuar din Galiția, unde se află mormântul Apostolului Iacob, a început în veacul VIII.

Acest « drum al credinței » — cum a subliniat conferențiarul — era cunoscut cu numele de « Calea laptelui », datorită mulțimilor care, întocmai ca stelele poetice galasii, se revărsau la Compostela întreprinzând un pelerinaj, în vremea aceea obligatoriu, la mor-

mântul Apostolului venit pe calea apelor atlantice să aducă Europei cuvântul lui Christos. Si când împrejurări potrivnice împiedecă personagiile ilustre ale vremii să facă acest pelerinaj, intervine poezia, inventându-le prezența la Compostela, cum s'a întâmplat cu Carol cel Mare, din care marea epopee cavalerescă « El Cid campeador » face un pelerin la mormântul Apostolului, deși e sigur că n'a putut face acest pelerinaj devotional de oarece între el și Santiago di Compostela era pe vremea aceea lumea musulmană, care ocupa aproape în întregime Spania. Nu numai atât: dar odată intrat în circuitul epiceei populare, Carol cel Mare devine eroul faimoasei bătălii de la Roncevaux pe care poemele epice — « La prise de Pampeleune », « L'entrée en Espagne » și splendi-

dul poem imperial german asupra lui Carol cel Mare — o prezintă ca bătălie pentru eliberarea drumului spre Compostela, când în realitate, după teoriile istoricilor care s'au ocupat de problema aceasta, pare să fi fost combătută de franci împotriva populațiilor basche. Nenumărate sunt personagiile faimoase care au întreprins acest pelerinaj la mormântul Apostolului, considerat o datorie religioasă și o mărturie a credinței. Așa, primul poet provensal, Guillaume de Poitiers, duce de Aquitania, mort într-o Vinere Mare în catedrala dela Compostela, unde, după un roman al timpului, ar fi ajuns, rănit și trudit, cu ajutorul însuși Sfântului Iacob; și așa Sfântul Francisc din Assisi, care la Compostela avea să conceapă, organizația aceea care mai târziu avea să devie marea mișcare franciscană. Petrarca povestește de continue pelerinaje provenind din Toscana și de la Roma, care traceau podul de la Avignon în drum spre Compostela, Dante, în Divina Comedie, își condamnă prietenul și fostul maestru, Guido Cavalcanti, pentru că n'a făcut cum promisese tatălui său, anunțatul pelerinaj la mormântul Apostolului.

O cronică de la Bologna de la 1600, care a avut cel puțin trei ediții, descrie itinerarul urmat de pelerinii italieni, care, după ce treceau Alpii la Moncenisio, coborau la Nimes, unde se întâlneau cu pelerinii germani care mergeau la Compostela continuându-și împreună cu ei călătoria spre sanctuar pe aseazisul « drum german » (de la numeroșii pelerini teutonici care parcurgeau itinerarul acesta).

Dar drumul cel mai cunoscut, celebrat de literatura timpului și de tradiția populară era « drumul franc », sau « al francezilor » bătut de majoritatea pelerinajelor, și care avea mai multe ramificații. Pe una din arterele acestea coborau spre « Tara Sfântului Iacob », cum era numită atunci Spania, pelerinii din Țările de Jos, cărora li se datoroște una din cele mai frumoase pagini muzicale ale Evului Mediu: Imnul pelerinilor flamanzii. O altă ramificație a acestui « drum francez » ajungea la Roncevaux, trecând pe la Poitiers și Tours. Exista în sfârșit un al treilea drum, care trecea prin ținuturile din Sud, unde luase naștere o confrerie foarte bogată pentru ajutorarea pelerinilor.

Veacurile XI, XII și XIII sunt « veacuri formidabile » pentru Compostela. E epoca de mare înflorire a artei romanice — « ea însăși artă de pelerinaj » — a precizat profesorul Montes — și care « se maturizează mergând spre Compostela ».

« E o artă arhitectonică caracterizată de o dinamică pe care barocul romană n'o cunoștea ».

La un moment dat tradiția acestui pelerinaj de devoțiune degenerază în modă. E destul să amintim, printre numele celebre menționate de cronicile timpului, pe acela al lui Giacomo Casanova, care la Compostela îl întâlnește pe contele Cagliostro cu soția sa, personajii fără indoială greu de închipuit în postura de pelerini, pentru a ne da seama de declinul acestei practici religioase; care intră definitiv « în eclipsă » în a

doua jumătate a veacului XIX.

În ultimii ani a început pentru sanctuarul de la Compostela, odată catalizator al spiritualității creștine europene, o adevărată re-
născere.

Compostela proclamă « ani jubiliari », în-
toarcă la Roma. Sunt anii în care sărbă-
toarea Apostolului cade Duminică.

« Dar cece e important să facem cunos-
cut acum — a spus Prof. Montes, închei-
du-și interesanta conferință — e că pelerinii
care se duceau la Compostela au iradiat în-
lumea europeană a trecutului o mare lumină
de spiritualitate. Si nu putem să nu urăm
ca acest fenomen să-și reia funcția unifi-
catoare pe plan spiritual. Europa, cum șpunea
fundatorul acestei Instituții al cărei oaspete
sunt azi, trebuie să se unească. Aceasta din
urgente motive materiale, dar mai ales din
motive și necesități de ordin spiritual. Fiind-
că nu se poate închipui realizarea unității Eu-
ropei fără acest ajutor, fără această invocare
spirituală.

Apostolul speranței — cum Dante îl nu-
mea pe Sfântul Iacob — să fie apostolul și
exemplul unei Europe a viitorului în care
fiecare să-și poată păstra personalitatea forma-
tă de-a lungul veacurilor, și cerul să fie din
nou senin pentru toți ».

* * *

Conferința profesorului Montes a fost ur-

mată de câteva intervenții. Deosebit, de in-
teresantă aceea a Profesorului Ruggero Rug-
geri de la Universitatea din Roma, cunos-
cător profund al epocii și al literaturii epice
înflorite de-a lungul acestui drum bătut de pe-
lerinii care mergeau la Compostela. « Un
drum — a încheiat prof. Ruggieri de enor-
mă importanță pentru cultura și spiritualita-
tea europeană și care, dacă aparent taie de la
est la vest o națiune, în realitate trasează,
însuși itinerarul omenirii ». Drumul la Com-
postela trebuie considerat al « cale europeană »
și ca atare « corespunde intențiilor ci-
clului acestor » Ore « dedicate Europei și in-
tențiilor însuflețitorului lor ». Ultima inter-
venție a fost aceea a monsiuniorului Valerian
Meystowicz, Președintele Institutului Istoric
polonez de la Roma, care a amintit că, în
epoca de mare înflorire a pelerinajelor la
mormântul Sfântului Iacob, Spania era che-
mată « Res publica christiana ». Din aceas-
tă « res publica » faceau parte nu numai na-
țiunile din care porneau drumurile pelerinaj-
elor la Compostela, dar și națiunile din
cealaltă extremitate a Europei, în luptă cu
Orientul ».

Prodigioasa răspândire a cultului Sfântu-
lui Iacob nu s'a oprit la țările Occidentului
european, ci s'a extins spre Răsărit, spre Li-
tuania, unde Apostolul de la Compostela are
multe biserici: la Vilno, la Smolensk și chiar
dincolo de acest hotar al spiritualității și cul-
turii europene.

nând seamă că mesajul evanghelic adresat
lumii ar putea fi mai rodnic dacă ar fi su-
ținut de toate Bisericile creștine împreună.
și sperând că relațiile între cele două Biserici
să-și continue în viitor dezvoltarea, putându-
se trece în felul acesta de la faza colaboră-
rii pe terenul creștinismului practic, la aceea
a unui dialog teologic de unire a Bisericii or-
todoxe și a Bisericii catolice, pentru care a
mândouă Bisericile înaltă rugăciuni la Dom-
nul ». Biserica română a auspicat în repetate
rânduri intrarea Bisericii catolice în CEB. De-
clarării în sensul acesta au fost repetate de
Patriarhul Justinian cu prilejul vizitei sale
la Viena (Iunie 1968) ca răspuns la vizita
cardinalului F. Koenig la București (Noem-
brie 1976).

Problema ecumenică ocupă un loc de frun-
te în conștiința clerului ortodox român, cum
au putut constata câțiva prieteni ai noștri
într-o recentă călătorie.

În afară de rigiditatea declarațiilor
asupra câtorva puncte teologice precise, Bise-
rica română e dispusă să înceapă un dialog
cu Biserica catolică, care să consistă într-o
îmbunătățire a raporturilor și într-o colabo-
rare în activități concrete, la nivelul diferite-
lor Conferințe episcopale și în sânul Consi-
liului Ecumenic al Bisericilor.

N.R. Comentarea acestui document e su-
perfluă. Condițiile puse de Biserica ortodoxă
română pentru începerea unui dialog « teolo-
gic » cu Roma sunt atât de absurde, încât
Scrisoarea cu pricina, pe care am reprodus-o
ca simplă curiozitate istorică, se comentează
de la sine.

Socotim însă o datorie de conștiință aceea
de a releva, privitor la pasagiile în care docu-
mentul se ocupă — încă! — de Biserica uni-
tă, că:

1) cerând « renunțarea la uniaticism » Bi-
serica română încearcă să smulgă Bisericii ca-
tolice, drept preț al « dialogului », aproba-
rea crimei din Decembrie 1948. Ea cere, cu
alte cuvinte... capul mortului.

2) În Cehoslovacia, unde Biserica catoli-
că de rit oriental a avut aceeași soartă ca în
România și în aceeași epocă a teroarei stali-
niste căreia i se impută această crimă, Bise-
rica suprimată a fost repusă în drepturile ei,
episcopii și clerul care au supraviețuit regi-
mului de închisoare s'au întors la diecezele
și parohiile lor. Si aceasta, când! Într'un
moment în care tankurile sovietice striveau
« prietenește » visul de libertate al unui po-
por încă odată îngenunchiat (ma non trop-
po).

Dimpotrivă, în România, spectrul Biseri-
cii asasinate, ale cărei merite culturale și
naționale s'au înscris cu litere de aur în car-
tea neamului, continuă să turbare somnul
părtașilor crimei.

3) Cerând Bisericii catolice « restituirea
credințioșilor catolici orientali la ortodoxie »,
documentul cu pricina contrazice Constitu-
ția Statului, care garantează tuturor cetățe-
nilor libera practicare a credinței lor. Docu-
mentul însă nu precizează de care anume ca-
tolici orientali e vorba. Nu desigur de cei din
cuprinsul Țării, care — a scris presa comu-
nista — « s'au întors, în bloc și de bună
voie, în sânul Bisericii-mame ortodoxă ».

De cine, atunci, e vorba? Poate de românii
uniți de peste hotare, care țin vie flacăra
credinței și a românismului aprinsă la Blaj
și la Alba Iulia de ctitorii latinității obârșiei
și a credinței neamului? Ar fi prea mult!

Biserica ortodoxa româna si dialogul cu Roma

Reproducem din buletinul « Koinonia »
(N. 46.47.48 Octombrie-December 1968) ur-
mătoarea semnalar:

Două reviste, « Irenikon » și « L'Oriente
Cristiano » au reprodus în ultimul lor nu-
măr o dare de seamă a vizitei Patriarhului
Athenagoras I la București (Octombrie 1967)
înainte de a veni la Roma. Isvorul principal
al acestei dări de seamă e acela publicat în
revista « Biserica Ortodoxă Română » (1967,
pp. 848-914). Temele discuției dintre cei doi
Capi religioși au fost relațiile ineterortodoxe,
dialogul cu Biserica catolică, cu anglicanii,
cu vechii-catolici, cu luteranii și cu Biseri-
cile necalcedoniene.

Deosebit de interesant pentru informarea
prietenilor noștri ne-a părut lungul document
în care sunt puse premise pentru inaugura-
rea unui dialog teologic cu Biserica catolică.
Relevăm din capul locului că tonul aceluia
document e cât se poate de aspru și pentru
mulți ofensator. Dar el trebuie considerat
în contextul și momentul său. După această
întâlnire de la București au avut loc vizi-
tele reciproce ale card. Koenig și Patriarhu-
lui Justinian al României, și în primul rând
întrunirea ineterortodoxă de la Chambéry, în
cursul căreia Mitropolitul Meliton al Calcedo-
niei a făcut să fie aprobat de către Bise-
ricile ortodoxe tot ceea ce Constantinopolul
făcuse deja pentru o reapropiere de Roma.

Deși sosit cu întârziere în Occident, docu-
mentul roman nu și-a pierdut interesul, de
oarece el reprezintă încă poziția oficială a Bi-
sericii ortodoxe române.

După câteva considerații istorice asupra
Vaticanului II și asupra Conferinței de la
Rodos, documentul se ocupă pe larg de pie-
decile care se împotrivesc unui dialog cu Ro-
ma: problema orientalilor uniți și chestiu-

nea primatului papal. Documentul termină
indicând câteva condiții concrete pentru în-
ceperea dialogului. Asupra acestor puncte el se
inspiră dela cele scrise de prof. Stăniloae
asupra Vaticanului II.

*Pentru a se putea începe tratative de uni-
re cu Biserica ortodoxă, prin mijlocirea unui
dialog teologic, Biserica catolică trebuie să
anuleze Constituția « De ecclesia » și Enci-
clica « Ecclesiam Suam », în care Paul VI a
fixat condițiile dialogului, și să retragă de-
cretul « De Oecumenismo » și Constituția
(sic!) asupra « Bisericilor Orientale ». Con-
dițiile pentru dialog puse de Papa Paul VI în
aceste documente nu vor fi acceptate de nici o
Biserică ortodoxă. Așadar un dialog teo-
logic de unire nu poate începe atâta timp
cât documentele acestea vor rămâne în vi-
goare. Când noul organism creat de Bise-
rica catolică — Sinodul Episcopilor — se va
transforma din organismul consultativ, care
e acum, într'un organ deliberativ și va de-
veni, împreună cu Papa, un organism de con-
ducere, numai atunci s'ar putea anula situa-
țiile inacceptabile create în momentul de fa-
ță, și s'ar putea fixa noi condiții, accepta-
bile pentru un dialog teologic. Aceste condi-
ții sunt, pentru Biserica română: renunțarea
la uniaticism și restituirea credințioșilor orien-
tali catolici ortodoxiei ».*

« Socotim încă de pe acum posibil un dia-
log în vederea unei colaborări pe tărâmul
creștinismului practic, un « dialog de servi-
ciu », un dialog ecumenic, fără ca unele Bi-
serici să fie chemate în sânul altor Biserici,
dar cu consimțirea tuturor Bisericilor de a
intra în Consiliul Mondial al Bisericilor, din
care acum nu lipsește decât Biserica catoli-
că. O asemenea colaborare ar avea ca scop
principal servirea marilor idealuri creștine
și a aspirațiilor omenirii contemporane, și

M I S C E L L A N E A

Franta

În luna August s'a ținut la Strasburg un « Seminar ecumenic internațional » pe tema « Evanghelia și Sacramentele », la care au participat 40 de teologi reprezentând Bisericele: catolică, ortodoxă, luterană, anglicană și reformată.

Tema centrală a discuțiilor — care au durat douăsprezece zile — a fost intercomuniunea.

S'a ajuns la un acord asupra principiului că « Euharistia e anticiparea banchetului escatologic al omului în împărăția lui Dumnezeu », dar nu s'au avut nici concelebrări, nici participări la aceeași comuniune. Atât Biserica catolică cât și Bisericile ortodoxe nu recunosc Bisericilor care nu au deplina succesiune apostolică a sacrei ierarhii, plinătatea tainei euharistice. După cele două Biserici surori intercomuniunea e « punctul de sositire », și « nu de plecare, sau unul intermediu », al unității creștine. Toate celelalte confesiuni păstrează concepții diferite asupra preoției și a prezenței reale a lui Christos în Euharistie.

Austria

O Liturghie interconfesională a fost celebrată în cadrul Săptămânii pentru Unitate, la biserica Sf. Francisc de la Graz, în Austria. În cursul ritului, la care au luat parte catolici, protestanți, vechi-catolici și metodiști, a fost citit, pentru prima oară, textul comun al profesiei de credință (Crezul), aprobat recent de autoritățile diferitelor Biserici din Austria.

Crezul recapitulează cele mai importante adevăruri ale credinței acceptate de diferitele confesiuni.

Denemarca

O mulțime de câteva sute de credincioși aparținând diferitelor confesiuni religioase au participat de curând la tradiționala vizită ecumenică la bisericile din Copenhaga. Credincioșii au vizitat în procesiune bisericile din capitala Danemarcei, recitând în fiecare din ele rugăciuni speciale pentru unitatea creștinilor.

La sfârșitul ritului religios celebrat în biserica luterană a orașului, episcopul catolic de Copenhaga, Monsinior Martensen, a rostit o cuvântare în temă cu « Săptămâna de rugăciuni pentru Unitatea Creștină ».

Scotia

Un « Normativ ecumenic » irlandez a fost publicat de curând cu îngrijirea episcopatului catolic al Țării.

Normativul conține dispoziții privitoare la participarea catolicilor la riturile botezului, căsătoriei și înmormântării în alte Biserici creștine. Printre altele se reamintește interzicerea oricărui rit de « intercomuniune » și se confirmă interzicerea participării catolicilor la rugăciuni, lecturi biblice sau predici în cadrul ceremoniei Cinei Domnului sau a liturghiei cuvântului celebrată de frații despărțiți. Simpla prezență la asemenea rituri implică autorizația episcopului local. Aceste dispoziții, adoptate acum de episcopatul irlandez, sunt de altfel conținute în Normati-

vul Ecumenic publicat de Secretariatul pentru Unirea Creștinilor. în Mai 1967.

Ungaria

Sase noi episcopi catolici au fost numiți recent în Ungaria, pe baza acordului stipulat în 1964 între Sfântul Scaun și guvernul de la Budapesta.

Nouii episcopi sunt: Pal Breznanoczy, episcop titular de Rotaria și administrator apostolic al diecezei de Eger; mgr. Jozsef Ijjas, episcop titular de Tagarata și administrator apostolic al diecezei de Csanad, numit acum arhiepiscop de Kalocsa; pâr. Gyorgy Zempelen, până ieri rector al seminarului central de la Budapesta, numit acum auxiliar al administratorului apostolic de Esztergom (« sediu împiedecat »); mgr. Jozsef Vajda, numit episcop auxiliar de Vac; mgr. Jozsef Kacziba, numit administrator apostolic al diecezei de Csanad.

Nici un alt acord între Sfântul Scaun și Statul maghiar n'a întovărășit aceste numiri — a spus ziaristilor într'o recentă conferință săptămânală cu presa. Mgr. Valinc, care a precizat că jurământul noilor episcopi a fost făcut după formula obișnuită, care prescrie « fidelitate față de legile drepte ale Statului ».

« Statu quo », cât privește « cazul » Mindzenty. Cardinalul, prizonier voluntar la ambasada Statelor Unite din Budapesta, a fost vizitat de curând de Cardinalul Franz Koenig, arhiepiscopul Vienei, care alte ori a încercat să-l convingă să părăsească Ungaria și să-și ia definitiv reședința în Vatican. Condițiile pe care le pune Cardinalul pentru o asemenea « dezertare » sunt însă inacceptabile de către guvernul comunist. În orice caz, președintele italian — care a comentat evenimentul — s'a abținut de la orice ielațiune hazardată în legătură cu scopul vizitei Cardinalului Koenig, mărginindu-se să adopte versiunea oficială: « vizită prietenească ».

În legătură cu noile numiri de episcopi în Ungaria, un mare cotidian din Roma dădea zilele trecute unele informații care, dacă corespund adevărului, vin să redimensioneze considerabil acest « succes » al diplomației Vaticanului.

După ziarul menționat, noile numiri ar fi fost condiționate de anumite compromisuri și cedări din partea Sfântului Scaun. Astfel, comuniștii ar fi obținut ca mgr. Imre Szabo, noul administrator apostolic de Strigonia (al cărei titular continuă să fie Card. Mindzenty) să aibă în « auxiliarul » său, mgr. Zempelen, un prieten al regimului, care va fi ingerul său păzitor. De asemenea noul Episcop de Vac, mgr. Bank, a primit un « supraviețuitor » în persoana auxiliarului său, mgr. Vaida, la rândul său « persona grata » a regimului.

Cehoslovacia

Continuă în Cehoslovacia destinderea raporturilor dintre autoritățile de Stat și Biserică, chiar după falimentul « noului curs » politic.

« Sperăm ca 1969 să fie anul realizării noului acord al Vaticanului cu Statul nostru » — a spus unui ziarist italian administratorul apostolic de Praga, Mgr. Frantisek Tomasek. De la aceste tratative așteptăm în primul rând numirea canonică a episcopului diecezei de Hradec Kralove (cu mai bine de un milion de locuitori) și a arhiepiscopului de Olo-

mouc (două milioane de locuitori), lipsită de mulți ani de episcop, după moartea mons. Matocha. De aceste tratative depinde și rezolvarea problemei clerului și a călugărilor, de care avem atâta nevoie în casele și institutele catolice de caritate. Depinde de asemenea înapoierea în patrie a Cardinalului Beran. Piedecile care se opun la întoarcerea Cardinalului de Praga în dieceza sa sunt însă multe ».

Cu privire la « semnele îmbunătățirii raporturilor dintre Biserică și Stat », mons. Tomasek a amintit reîntoarcerea episcopilor împiedecați — Trochta, Hlouch și Skoupy — în respectivele dieceze; sporirea numărului studenților facultății de teologie, unde nu se mai practică sistemul « numerus clausus »; deschiderea unei a doua facultăți de teologie, la Olomouc, în Moravia și reluarea studiilor teologice de către studenții « suspendați » pe motive politice. Preoți până ieri împiedecați să-și desfășoare activitatea religioasă, sunt acum liberi să o facă. De ascimeni presa catolică e în plină dezvoltare.

O altă « cucerire » importantă e pentru Mons. Tomasek posibilitatea de a ține exerciții spirituale nu numai pentru preoți, dar chiar pentru tineretul catolic și pentru toți ceilalți credincioși.

« Pourvu que ça dure!... » spunea Letiția Bonaparte.

Un apel de colaborare a tuturor confesiunilor pentru o societate mai justa

Un apel pentru o colaborare efectivă a tuturor creștinilor la realizarea unei societăți mai drepte a fost lansat de mgr. Avelar Brandao Vilela, arhiepiscop de Teresina (Brasilia) și președinte al Consiliului Episcopal Latino-american, și de Fratele Roger Schutz, priorul comunității religioase protestante de la Taizé, în Franța.

Documentul, intitulat « Să se termine războiul între creștini », a fost subscris de Cardinalul Raul Silva Henriquez, arhiepiscop de Santiago (Chili) și de alți prelați latino-americani.

După ce deploră faptul că « prea multe forțe vii sunt folosite pentru a edifica « în abstracto societăți ideale », și că însuși termenul de contestație al tineretului începe să se reducă la o ideologie lipsită de o critică constructivă, apelul afirmă: « Creștini în război unii cu alții nu pot pretinde să pregătească pacea pe pământ și nici să elimine cauzele războiului. Ei nu pot folosi toate energiile lor pentru o transformare a structurilor vechi, indispensabilă atât în emisfera de Sud cât și în cea de Nord, îmbogățită, în parte, pe spinarea țărilor sărace, cumpărând, printre altele, de la ele materii prime la prețuri derizorii ».

Documentul ecumenic propune un concret și reciproc schimb de hunuri spirituale și materiale — între latino-americani și europeni care să ajute realizarea, în America Latină, a unor proiecte capabile apoi de autofinanțare. Dacă în scopul acesta — conchide documentul — ei vor avea curajul să ofere un procent de unu la sută din veniturile lor, se va face un mare pas înainte spre realizarea unei societăți mai drepte ».